

नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)

Communist Party of Nepal (UML)

केन्द्रीय कार्यालय / Central Office

९ माघ २०८०

प्रेस वक्तव्य

१. आज २०८० माघ ९ गते नेकपा (एमाले)का अध्यक्ष एवं पूर्व प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली नेतृत्वको प्रतिनिधि मण्डलले प्रधानमन्त्रीको सरकारी निवास, बालुवाटारमा प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दहाल 'प्रचण्ड'समक्ष सुदूरपश्चिमको भुलाघाटदेखि सुदूर पूर्वको चिवाभञ्ज्याङसम्म सम्पन्न 'समृद्धिका लागि सङ्कल्प यात्रा' का क्रममा जनताबाट प्राप्त माग, ज्ञापन र सुभाबहरू एवं पार्टीले अभियानका क्रममा देखेका पहाडी क्षेत्रका विकासका सम्भावना र चुनौतीहरू समेटेर ध्यानाकर्षण-पत्र हस्तान्तरण गरेको छ ।

२. ध्यानाकर्षण पत्रमा अभियानका क्रममा विभिन्न राजनीतिक दल, सङ्घसंस्था, स्थानीय तहहरू, व्यवसायिक क्षेत्र र व्यक्तिगत रूपमा समेत सयौं ज्ञापन पत्र, ध्यानाकर्षण, माग र सुभाबहरू प्राप्त भएको, विभिन्न जिल्लामा सर्वदलीय बैठक बसेर साभा मागपत्र तयार गरेर हस्तान्तरण गरिएको र ती मागहरूलाई पार्टीले जनताको नासो ठानेका उल्लेख गरिएको छ । यिनलाई संवोधन गर्नु राज्यको दायित्व हो भन्ने निष्कर्षका साथ प्राप्त मागहरूको सारसङ्क्षेप र तिनलाई कार्यान्वयन गर्ने निकाय समेत ध्यानाकर्षण पत्रमा किटान गरिएको छ । पुष्पलाल (मध्यपहाडी) लोकमार्गको अद्यावधिक स्थिति र कतिपय स्थानमा पुनर्रखाड्कन तथा सुधार गर्नु पर्ने विषयमा समेत नेपाल सरकारलाई ध्यानाकर्षण गराइएको छ । यी विषयको कार्यान्वयन- अवस्थाको अनुगमनका लागि पार्टी उपाध्यक्ष एवं प्रतिनिधिसभा सदस्य विष्णुप्रसाद पौडेललाई जिम्मेवारी तोकिएको र मागहरूको शीघ्र एवं योजनाबद्ध कार्यान्वयन गर्न र त्यस सम्बन्धमा पार्टीलाई अद्यावधिक जानकारी गराइरहन प्रधानमन्त्रीलाई आग्रह गरिएको छ ।

सङ्कल्प यात्रामा प्रकट भएको जनसमर्थन र सहभागितालाई लोकतान्त्रिक गणतन्त्र, संवैधानिक व्यवस्था र मुलुकको भविष्यप्रतिको जनताको भरोसाका रूपमा लिएको पनि पार्टीले जनाएको छ ।

३. जनताबाट प्राप्त मागहरूको प्रकृति देहाय बमोजिम रहेको छ-

- अभियानका क्रममा कुल ७५१ वटा मागहरू प्राप्त भएका छन्, जुन विभिन्न ४६ क्षेत्रसँग सम्बन्धित छन् । तिनलाई सोही अनुरूप वर्गीकरण गरी प्रधानमन्त्रीज्यूलाई बुझाइएको छ । प्रदेशगत रूपमा गण्डकीबाट ५९ निवेदनहरूबाट १६१ वटा विषयहरू, कोशीबाट ४८ निवेदनहरूमार्फत् १७० वटा विषयहरू, सुदूरपश्चिमबाट २४ निवेदनहरूमार्फत् १३५ मागहरू, बागमतीबाट ३४ निवेदनहरूमार्फत् ११३ वटा मागहरू, कर्णालीबाट २८ निवेदनमार्फत् ८९ मागहरू, लुम्बिनीबाट १० निवेदनमार्फत् ७५ मागहरू र मधेश प्रदेशबाट (अभियानमा सहभागी हुन आउनु भएका प्रतिनिधिहरूमार्फत्) सङ्कल्प प्रस्तावसहित दुई निवेदनमा ८ वटा मागहरू समावेश गरिएको छ । यी माग, ध्यानाकर्षण, ज्ञापन पत्रहरूमा आवेदकहरूको हस्ताक्षर समेत रहेको छ । यसमध्ये बागमती प्रदेशको एउटा योजनामा १४४२ जनासम्मको हस्ताक्षर समेटिएको छ ।

नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)

Communist Party of Nepal (UML)

केन्द्रीय कार्यालय / Central Office

- जनताको मागको प्राथमिकता क्रम हेर्दा सडक, शिक्षा, पर्यटन, कृषि तथा फलफूल, स्वास्थ्य, उद्योग, उर्जा, मोटरेबल पुल, सिँचाई, भवन निर्माण, संस्कृति संरक्षण तथा प्रवर्द्धन, भूमि व्यवस्था, बस्ती विकास, खेलकुद, जातीय विभेद, छुवाछुत तथा हिंसा विरुद्ध, खानेपानी व्यवस्थापन तथा स्रोत संरक्षण, भूकम्प प्रभावित क्षेत्र लगायत ठाउँहरूमा पुनर्निर्माण तथा पुनस्थापना, सुरुङ्ग मार्ग निर्माण, भूक्षय नियन्त्रण तथा तटबन्ध निर्माण लगायत रहेका छन् ।
  - मागको सङ्ख्याको आधारमा मध्यपहाडी क्षेत्रले सबैभन्दा बढी १५७ वटा मागहरू सडकसँग सम्बन्धित र २५ वटा मोटरेबल पुलहरू प्राथमिकतामा राखेको छ । यसको अर्थ अझै पनि मध्यपहाडी क्षेत्रले कनेक्टीभिटीलाई जोड दिएको मान्न सकिन्छ । मध्यपहाडी राजमार्गलाई छोटो बनाउनु पर्ने, राजमार्गसँग सम्बन्धित बस्तीहरू व्यवस्थित गर्नुपर्ने, सडकको रेखाङ्कनले बस्तीलाई कम क्षति पुग्नु पर्ने जस्ता मागहरू सडकसँग जोडिएका देखिन्छन् ।
  - दोस्रो प्राथमिकतामा शिक्षासँग सम्बन्धित मागहरू छन् । यस सम्बन्धी ७९ वटा मागहरूमा शैक्षिक भवन निर्माण, शिक्षक दरबन्दीहरूको व्यवस्थापन, राहत शिक्षकका माग सम्बोधन, शिक्षाको गुणस्तर कायम गर्नुपर्ने लगायत रहेका छन् । तेस्रो प्राथमिकतामा मध्य पहाडी क्षेत्रमा पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि पुरातात्विक महत्वका क्षेत्रहरूको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने, पर्यटन गुरु योजना निर्माण गर्ने, पदयात्रा प्रवर्द्धन गर्ने जस्ता योजना हरू रहेका देखिन्छन् । चौथो क्रममा कृषि तथा पशुपालनको प्रवर्द्धन गर्ने र पाँचौमा स्वास्थ्य सेवाको सहज उपलब्धताका लागि प्रयत्न गर्नुपर्ने विषयहरू उठान गरिएका छन् । प्रस्तुत मागहरूले मध्यपहाडको आवश्यकता र अवस्थालाई प्रतिबिम्बित गर्दछ र यी मागहरूको सम्बोधनले मध्यपहाडको विकास र समृद्धिलाई योगदान गर्न सक्दछ भन्ने पार्टीले विश्वास लिएको छ ।
४. ध्यानाकर्षण पत्रमा पार्टीले मध्यपहाडी क्षेत्रमा देखेका विकासका संभावना र चुनौतीलाई पनि समेटिएको छ । पूर्वाधारका दृष्टिले मध्यपहाडका गाउँ र बस्तीहरूमा यस बिचमा ठूलो सकारात्मक परिवर्तन आएको, मध्यपहाड कृषि, फलफूल र पशुपालनका दृष्टिले असाध्यै उर्बर क्षेत्रका रूपमा रहेको, यहाँ जलस्रोतको भण्डार नै रहेको, सुरम्य हावापानी, सुन्दर दृष्यावलोकन, परम्परागत खाना र सांस्कृतिक विविधताका दृष्टिले धनी यो भूभाग पर्यटनका लागि असाध्यै संभावनायुक्त रहेको एवं यहाँ खानी र खनिजजन्य पदार्थका दृष्टिले पनि धेरै संभावनाहरू रहेको उल्लेख गरिएको छ ।
५. तर पहाडी गाउँवस्तीहरूमा बसाइँसराइँ ठूलो चुनौतीको रूपमा देखा परेको, कतिपय गाउँवस्तीहरू रिक्तिदै गएको, विद्यार्थीको अभावमा कतिपय विद्यालय बन्द हुने अवस्थामा पुगेको, खेतीयोग्य जमिन बाँभो बन्दै गरेको र कतिपय ठाउँमा त बृद्धबृद्धाहरूको हेरचाह गर्ने या मलामी जाने युवाहरूको समेत अभाव देखिएको विषयमा सरकारको ध्यानाकर्षण गरिएको छ ।। बसाइँसराइँको यो नकारात्मक प्रवाहका पछाडि केही वाध्यात्मक कारणहरू भए पनि नेपालमा अवसर नै छैन र नेपाल बन्दैन भन्ने भ्रामक प्रचार, प्रायोजित भाष्य, त्रुटिपूर्ण शैक्षिक प्रणाली र मनोविज्ञानले समेत काम गरेको उल्लेख गर्दै बसाइँसराइँको क्रमलाई न्यून गर्न तत्काल पहलको माग गरिएको छ ।

नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)

Communist Party of Nepal (UML)

केन्द्रीय कार्यालय / Central Office

६. उत्पादित बस्तुले बजार, उचित मूल्य र संरक्षण नपाउनु पनि बसाइँसराइँको कारण बन्न पुगेको उल्लेख गर्दै पार्टीले किसानहरूको हित संरक्षणका लागि विदेशी मुलुकका कृषि उत्पादनको अनियन्त्रित आयात रोक्न, बिचौलियाको दोहन नियन्त्रण गर्न, पूँजी र प्रविधिको प्रबन्ध, बाली बीमा, उत्पादनको समर्थन मूल्य र बजारको व्यवस्था गर्न ध्यानाकर्षण गरेको छ ।
७. मध्यपहाडका विभिन्न भूभागमा भूमिहीनहरूको उल्लेख्य सङ्ख्या रहेको उल्लेख गर्दै तिनीहरू लगायत दशकौँदेखि पर्ती जमीन र गुठी जग्गा आवाद गरेर बसेका तर जग्गाधनी प्रमाणपूर्जा नपाएका कारण भूमि अधिकारबाट बञ्चित भएका हजारौँ परिवारको भूमि समस्या समाधान गर्न पार्टीले सरकारको ध्यानाकर्षण गरेको छ ।
८. पछिल्लो समय बाँदर, बाँदेल, दुम्सी, घोरल लगायत वन्यजन्तुका कारण बालीनालीमा भइरहेका नोक्सानी र पीडा पनि किसानहरूको बसाइँसराइँको कारक बन्न पुगेको उल्लेख गर्दै यसको दिगो समाधानका लागि ध्यानाकर्षण गरिएको छ ।
९. जलवायु परिवर्तनका प्रतिकूल प्रभावहरू मध्यपहाडी क्षेत्रमा स्पष्ट देखिन थालेको, पानीका मुहानहरू सुकेका, पानीको सतह घटेका कारण सिचाइ कुलोहरू सुख्खा हुन थालेका, बाढी पहिरोको जोखिम वर्षेनी बढ्दै गएर बस्तीहरू रित्तिएका र वर्षाको असामान्य प्रवृत्तिका कारण परम्परागत बालीनालीलाई ठूलो प्रभाव परेको उल्लेख जलवायु सङ्कटको समाधानका ठोस योजना ल्याउन ध्यानाकर्षण गरिएको छ ।
१०. उद्यमी व्यवसायीहरू निकै निराश र हतोत्साहित अवस्थामा देखिएको, ब्याङ्कको चर्को व्याजदर, अपारदर्शी र भ्रष्टपूर्ण कर नीति, कर प्रशासकहरूको गलत व्यवहार, सरकारको भ्रष्ट र अमैत्रीपूर्ण नीतिका कारण धेरैले व्यवसाय बन्द गरेको, चलाएकाले पनि पूर्ण क्षमतामा नचलाएको र व्यवसायमा भविष्य छ भन्ने आत्मविश्वास टुटेको देखिएको उल्लेख गर्दै उद्यमी व्यवसायीहरूको मनोबल उँचो उठाउन, अवैधानिक आर्थिक क्रियाकलापको बोलवालाका कारणले वैधानिक रूपमा काम गरिरहेकाहरू निरुत्साहित हुने अवस्था अन्त्य गर्न माग गरिएको छ ।
११. पछिल्लो समय विकास निर्माणका कामहरू टप्प प्रायः देखिएको, भेरी-बबई, सुनकोशी-मरिन, पुष्पलाल लोकमार्ग जस्ता यस्ता क्षेत्रका रूपान्तरणकारी आयोजनाहरूको प्रगति सन्तोषजनक नरहेको, स्वास्थ्य बिमा, आधारभूत अस्पताल र प्रत्येक प्रदेशमा सरकारी मेडिकल कलेज स्थापनाका काम अवरुद्ध भएको, रणनीतिक सडकहरूको बजेट पूर्वाग्रहपूर्ण ढङ्गले कटौती गरिएको, विकासका काममा चरम पक्षपात देखा परेको, कतिपय ठाउँमा निर्माण व्यवसायीहरूले सम्पन्न भइसकेका कामको पनि भुक्तानी नपाएको र कतिपय ठाउँमा उनीहरूको चरम लापरबाही देखिएको उल्लेख गर्दै निर्माणाधीन पूर्वाधार कार्य र जनहितका विषयमा तत्काल बजेट उपलब्ध गराउन माग गरिएको छ । विकास निर्माणको काममा आएको शिथिलता र आर्थिक मन्दीका कारण निर्माण सामग्रीसँग सम्बन्धित व्यवसाय सङ्कटमा परेको उल्लेख गर्दै पूर्वाधार विकासका काममा समन्वय नभएको (उदाहरणका लागि भेरी-बबई डाइभर्सनको सुरुङ सम्पन्न भएको बर्षो बितिसक्दा पनि

नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)

Communist Party of Nepal (UML)

केन्द्रीय कार्यालय / Central Office

त्यसको मूल बाँध हालसम्म नबनेको, सुनकोशी मरिन डाइभर्सनमा सुरुङको काम सकिन लागेको तर अन्य संरचना नबनेको) तर्फ ध्यानाकर्षण गराइएको छ ।

१२. भ्रष्टाचार, कुशासन र राजनीतिक बेथितिले समाजमा चर्को असन्तुष्टि देखापरेको, यो असन्तुष्टिलाई लोकतान्त्रिक प्रणाली, गणतन्त्र या संवैधानिक व्यवस्थाकै विरुद्ध विरुद्ध प्रयोग गर्न सकिन्छ कि भनेर चलखेल भइरहेको तर्फ ध्यानाकर्षण गराउँदै सुशासन र विकासलाई सुनिश्चित गर्न माग गरिएको छ ।
१३. गत कार्तिक १७ गते जाजरकोट र रूकुम- पश्चिममा गएको भूकम्पपछिको पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापनाको काम अत्यन्त सुस्त र निराशाजनक रहेको उल्लेख गर्दै अस्थायी आवास र न्यानो कपडाको अभावमा चिसोले ३४ जनाभन्दा बढी भूकम्पपीडितको ज्यान जानु सरकारको निकम्मापनको उदाहरण र लज्जास्पद स्थितिका रूपमा पार्टीले विश्लेषण गरेको छ । अविलम्ब अस्थायी आवासका लागि राहत उपलब्ध गराएर र पीडितहरूका लागि अस्थायी आवास सुनिश्चित गरेर नागरिकको जीवन रक्षा गर्न सरकारसँग जोडदार माग गरिएको छ ।
१४. पुष्पलाल (मध्यपहाडी) लोकमार्ग नेपालको पहाडी क्षेत्रको विकास र समृद्धिको सम्बाहक परियोजनाका रूपमा रहेको, अधिकांश राजमार्गहरू विदेशी सहायतामा बनेको परिप्रेक्ष्यमा नेपालको आफ्नै स्रोत, इञ्जिनियरिङ र प्रविधिमा निर्माणाधीन यो परियोजना नेपालीका लागि गौरवको विषय भएको उल्लेख गर्दै ध्यानाकर्षण पत्रमा यसको इञ्जिनियरिङ, अलाइनमेन्ट र ढाँचामा थुप्रै सुधार गर्नु पर्ने, कतिपय स्थानमा पहिल्यै बनेको स्थानीय सडकमा यसलाई जोडिएको, कतिपय ठाउँमा बस्ती नै नभएका निर्जन स्थानमा बाटो खनिएको र कतिपय ठाउँमा राजनीतिक दबाब र प्रभावका कारण यसलाई अनावश्यक घुमाउरो बनाइएको र यसको १८७९ किलोमिटर लम्बाइ राष्ट्रिय राजमार्गका दृष्टिले उपयुक्त नरहेको निष्कर्षमा साथ यसको 'टेक्निकल अडिट' गर्न, आवश्यकता अनुसार विभिन्न ठाउँमा पुनर्खाड्कन (रिअलाइनमेन्ट) गर्न, आवश्यक स्थानमा सुरुङ र भायाडक्ट (अग्ला पुल)को प्रयोग गरी यसको समय र दूरी छोट्याउन, ट्रयाक खोल्न बाँकी ठाउँमा तत्काल ट्रयाक खोल्न, जाजरकोटको मटेलामा तत्काल बेलीब्रिज राख्न र टेक्का लगाउन बाँकी ठाउँमा तत्काल टेक्का लगाउन एवं काम अलपत्र पार्ने ठेकेदारहरूमाथि आवश्यक कारबाही अगाडि बढाउन माग गरिएको छ ।
१५. त्यसरी नै मध्यपहाडी लोकमार्गमा पर्ने विभिन्न भूभागमा आधुनिक सहरहरूको विकास गरेर पहाडको बसाइँसराइँ रोक्ने उद्देश्यले सुरु गरिएको परियोजनाको प्रगति निराशाजनक रहेको उल्लेख गर्दै यस सम्बन्धमा ठोस काम अगाडि बढाउन ध्यानाकर्षण गरिएको छ ।
१६. सरकारी निकाय बिच समन्वयको अभावले राजमार्ग लगायत पूर्वाधार निर्माणको काम बेस्सरी प्रभावित भएको उल्लेख गर्दै समन्वयका लागि ध्यानाकर्षण गरिएको छ । (जस्तै, बुढीगण्डकी जलाशययुक्त परियोजनाको कारण देखाई गोरखा-धादिङ आरूघाट खण्डमा सडक नबनाइएको, सुनकोशी परियोजनाले डुबानमा पार्छ भन्ने बहानामा रामेछापमा सडक अत्यधिक घुमाउरो र

नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)

Communist Party of Nepal (UML)

केन्द्रीय कार्यालय / Central Office

दिग्दारलाग्दो बनाइएको, बेतान- कर्णाली प्रस्तावित जलविद्युत परियोजनाले जङ्गलघाटमा पुल बनाउन स्वीकृति नदिएका कारण कर्णाली चिसापानीबाट १२५ किलोमिटर दूरी पार गरेर पुगिने मङ्गलसेन पुग्न भण्डै ४ सय किलोमिटर घुमाउरो बाटो तय गर्नु पर्ने वाध्यता रहेको, सुनकोशी-मरिन परियोजनामा प्रयोग भएको टिबिएम सिन्धुली खुर्कोट- चियाबारी सुरुङ निर्माणमा प्रयोग गर्न सक्दा ६.८ कि.मी. सुरुङ मार्फत् ४७ मिनेटको यात्रा ८ मिनेटमा पूरा गर्न सकिने, कान्तिपथलाई अलिकति सुधार गर्ने हो भने प्रदेश राजधानी र काठमाडौं बिचको दूरी २ घण्टा भन्दा कम हुने र मदन भण्डारी राजमार्ग हुँदै चतरासम्मको यात्रा साह्रै छोटो हुन सक्ने आदि ।)

१७. ध्यानाकर्षण-पत्र ग्रहण गर्दै प्रधानमन्त्रीले नेकपा (एमाले)को सङ्कल्प यात्रालाई आफूले सकारात्मक रूपमा हेरेको र यसले लोकतन्त्रलाई मजबुत बनाउन योगदान गरेको बताउनु हुँदै प्राप्त मागहरूलाई आफूहरूले दराजमा थन्किन नदिने विश्वास दिलाउनु भएको छ । नीति कार्यक्रम र बजेट निर्माणको पूर्वसन्ध्यामा प्राप्त भएकाले यी मागहरूलाई समेट्न आफूले अधिकतम प्रयाश गर्ने प्रतिबद्धता पनि उहाँले व्यक्त गर्नुभएको छ ।
१८. प्रतिनिधिमण्डलमा वरिष्ठ उपाध्यक्ष ईश्वर पोखरेल सहित पार्टीका उपाध्यक्षहरू, महासचिव, उपमहासचिवहरू, संसदीय दलका प्रमुख सचेतक, सचेतक र राष्ट्रियसभामा पार्टी दलका नेता लगायत सहभागी हुनुहुन्थ्यो ।

सन्दर्भका लागि-

यात्राको क्रममा पार्टीसँग अपेक्षा गरिएका माग, ध्यानाकर्षण तथा पार्टीसँग सहयोगका लागि अनुरोध गरिएका योजना तथा कार्यक्रमहरूको तथ्याङ्कगत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ-

क्र.सं.	विषय क्षेत्र	कोशी	मधेश	बागमति	गण्डकी	लुम्बिनी	कर्णाली	सुदूरपश्चिम	जम्मा
१	सडक	४७	०	१९	३९	१५	१५	२२	१५७
२	शिक्षा	२१	०	४	१७	५	४	२८	७९
३	पर्यटन	१६	०	१७	१२	१२	८	७	७२
४	कृषि तथा फलफूल	२०	०	८	४	४	८	३	४७
५	स्वास्थ्य	१२	०	६	११	५	५	७	४६
६	उद्योग	६	०	३	७	५	७	५	३३
७	उर्जा, विद्युत	८	०	५	६	२	३	८	३२
८	ध्यानाकर्षण, सुभाव, ज्ञापन	३	१	२	९	२	४	६	२७
९	मोटरबल पुल	६	०	५	४	२	२	६	२५
१०	सिँचाई	१	०	८	५	०	५	२	२१

नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
Communist Party of Nepal (UML)
केन्द्रीय कार्यालय / Central Office

११	भवन	५	०	३	५	२	१	३	१९
१२	संस्कृति	३	०	२	८	१	३	०	१७
१३	भूमि व्यवस्था	०	०	१०	१	०	१	४	१६
१४	बस्ति विकास	१	०	३	४	१	३	३	१५
१५	खेलकुद	१	०	२	२	२	१	६	१४
१६	छुवाछुत विभेद, हिंसा विरुद्ध	०	७	०	१	०	१	३	१२
१७	खानेपानी, स्रु संरक्षण	१	०	२	३	२	२	१	११
१८	पुनर्निमाण, पुनर्स्थापना	१	०	०	१	१	६	२	११
१९	समग्र विकास	२	०	१	३	०	१	३	१०
२०	सुरुंग	३	०	१	२	०	२	०	८
२१	तटबन्धन	०	०	३	३	०	०	२	८
२२	विमानस्थल	१	०	१	१	१	१	२	७
२३	नाका सम्बन्धी	३	०	०	१	०	०	३	७
२४	भोलुंगे पुल	०	०	०	२	२	०	२	६
२५	वन तथा वातावरणसंरक्षण	०	०	३	०	१	०	२	६
२६	कानून संधिवान	१	०	१	०	२	१	०	५
२७	वन्य जन्तु सम्बन्धी	०	०	०	१	२	१	०	४
२८	जडिबुटी	१	०	०	०	१	१	१	४
२९	सदरमुकाम सार्ने	०	०	०	३	१	०	०	४
३०	जिविकोपार्जन	०	०	१	१	०	१	०	३
३१	स्वरोजगार, रोजगारी	१	०	१	०	०	०	१	३
३२	सहयोग	०	०	०	३	०	०	०	३
३३	पशु पालन	०	०	०	०	१	१	०	२
३४	केवलकार	१	०	०	०	१	०	०	२
३५	सूचना प्रविधि	२	०	०	०	०	०	०	२
३६	भूक्षय नियन्त्रण	०	०	२	०	०	०	०	२

नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
Communist Party of Nepal (UML)
केन्द्रीय कार्यालय / Central Office

३७	सहभागिता	१	०	०	१	०	०	०	२
३८	बसाइ सराई	०	०	०	०	१	०	०	१
३९	सामाजिक सुरक्षा	१	०	०	०	०	०	०	१
४०	चिया तथा कफि	१	०	०	०	०	०	०	१
४१	ताल निर्माण	०	०	०	०	०	१	०	१
४२	सुख्खा बन्दरगाह	०	०	०	०	०	०	१	१
४३	सुशासन	०	०	०	०	०	०	१	१
४४	विपद जोखिम न्यूनिकरण	०	०	०	०	०	०	१	१
४५	निर्वाचन सम्बन्धी	०	०	०	०	१	०	०	१
४६	सेवा प्रवाह	०	०	०	१	०	०	०	१
	जम्मा	१७०	८	११३	१६१	७५	८९	१३५	७५१

राजेन्द्र गौतम
प्रमुख

केन्द्रीय प्रचार तथा प्रकाशन विभाग